

Kamer der Volksvertegenwoordigers

Chambre des Représentants

4 OCTOBER 1945.

4 OCTOBRE 1945.

ONTWERP VAN WET

tot invoering van een belasting op het kapitaal.

PROJET DE LOI

établissant un impôt sur le capital.

VERSLAG

NAMENS DE BIJZONDERE COMMISSIE (1)
UITGEBRACHT DOOR DEN HEER PORTA.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION SPECIALE (1).
PAR M. PORTA.

(1) Samenstelling van de Bijzondere Commissie: de heer Van Belle, voorzitter.

1^o De leden van de Commissie voor de Financiën: de heeren Adam, Allewaert, De Winde, Duchâteau, Duvieusart, Eyskens, Philippart, Porta, Vanderghote. — Buset, Debunne, Embise, Hoen, Merlot, Uytroever, Van Santvoort. — Janssen (Ch.-E.), Leclercq, Liebaert, Masquelier. — Borremans;

2^o De leden aangeduid door de Afdelingen: de heeren Carton de Wiart, Derbaix, De Vleeschauwer, Merget, Brunfaut.

Zie:

Stukken van de Kamer:

120: Wetsontwerp.
137, 138, 139, 187, 191, 196: Amendementen.
186: Verslag.

Handelingen van de Kamer:

29 en 30 Augustus 1945.

Stukken van den Senaat:

82: Wetsontwerp.
89: Verslag.
94: Amendementen.

Handelingen van den Senaat:

26 en 28 September 1945.

Stukken van de Kamer:

215: Ontwerp gewijzigd door den Senaat.

(1) Composition de la Commission spéciale: M. Van Belle, président.

1^o Les membres de la Commission des Finances: MM. Adam, Allewaert, De Winde, Duchâteau, Duvieusart, Eyskens, Philippart, Porta, Vanderghote. — Buset, Debunne, Embise, Hoen, Merlot, Uytroever, Van Santvoort. — Janssen (Ch.-E.), Leclercq, Liebaert, Masquelier. — Borremans;

2^o Les membres désignés par les Sections: MM. Carton de Wiart, Derbaix, De Vleeschauwer, Merget, Brunfaut.

Voir:

Documents de la Chambre:

120: Projet de loi.
137, 138, 139, 187, 191, 196: Amendements.
186: Rapport.

Annales de la Chambre:

29 et 30 août 1945.

Documents du Sénat:

82: Projet de loi.
89: Rapport.
94: Amendements.

Annales du Sénat:

26 et 28 septembre 1945.

Documents de la Chambre:

215: Projet amendé par le Sénat.

MEVROUWEN, MIJNE HEEREN,

Onder de vijf wetsontwerpen die de muntsaneering ten doel hebben, werd het ontwerp tot invoering van een belasting op het kapitaal het grondigst door den Senaat omgewerkt.

Hieronder vindt men alle nuttige aanduidingen betreffende de door den Senaat gewenschte verbeteringen.

Sommige dezer verbeteringen beoogen alleen een wijziging van den vorm van eenige artikelen; maar andere brengen vrij belangrijke wijzigingen aan het ontwerp zelf aan zooals het door de Kamer werd opgesteld. Onder deze laatste stippen wij vooral aan :

1° de wijziging van het stelsel van belasting van de onroerende goederen (art. 3 en 4) ;

2° de wijziging aangebracht aan artikel 9, die er toe strekt de regeling door den tekst van de Kamer voor de hypothecaire schuldvorderingen voorzien, uit te breiden tot de niet-hypothecaire schuldvorderingen voortvloeiende uit een leening of uit een kredietopening ;

3° het recht, dat aan de vreemde en koloniale vennootschappen wordt verleend, om zich te onderwerpen aan de regeling van artikel 6, dat de creatie van nieuwe aandelen ten bate van den Staat voorziet ;

4° sommige wijzigingen aangebracht aan het stelsel van de abbatementen.

Uw Bijzondere Commissie heeft die verschillende wijzigingen door vorm en inhoud onderzocht en besloten de door den Senaat voorgestelde amendementen (waarbij de Regeering zich, overigens, met of zonder geestdrift heeft aangesloten) aan te nemen. Bijna al de amendementen werden door de aanwezige leden eenparig goedgekeurd.

ART. 2.

De Commissie van den Senaat heeft aan de lijst van de rechtspersonen die van de belasting zijn vrijgesteld, de door de wetten van 9 Augustus 1889 en 30 Juli 1892 beheerschte kredietmaatschappijen toegevoegd. De Regeering heeft er zich niet tegen verzet.

Uit den aldus uitgebreiden tekst blijkt, dat de vrijstelling van toepassing zal zijn :

1° op de door de Nationale Maatschappij voor goedkope Woningen en Woonvertrekken erkende plaatselijke en gewestelijke maatschappijen ;

2° op de maatschappijen die uitsluitend ten doel hebben den aankoop, het bouwen, den verkoop en de verhuring van goedkope arbeiderswoningen ;

3° op de maatschappijen die uitsluitend ten doel hebben leeningen toe te staan met het oog op den aankoop of het bouwen van goedkope arbeiderswoningen.

MESDAMES, MESSIEURS,

Parmi les cinq projets de loi visant à l'assainissement monétaire, c'est celui établissant un impôt sur le capital qui a été le plus fortement remanié par le Sénat.

On trouvera ci-dessous toutes indications utiles au sujet des remaniements désirés par le Sénat.

Certains d'entre eux modifient seulement la forme de certains articles ; mais d'autres apportent des modifications assez importantes au projet tel qu'il fut établi par la Chambre. Parmi ces dernières, signalons surtout :

1° la modification du système de taxation pour les immeubles (articles 3 et 4) ;

2° la modification apportée à l'article 9, qui comporte l'extension du régime prévu par le texte de la Chambre pour les créances hypothécaires, aux créances non-hypothécaires résultant d'un prêt ou d'une ouverture de crédit ;

3° la faculté accordée aux sociétés étrangères et coloniales, de se soumettre au régime de l'article 6, prévoyant la création d'actions nouvelles au profit de l'Etat ;

4° certaines modifications apportées en matière d'abattements (article 14).

Votre Commission spéciale a examiné ces différentes modifications de forme et de fond, et a décidé d'accepter les amendements proposés par le Sénat (auxquels le Gouvernement s'est d'ailleurs rallié, avec ou sans enthousiasme), et ce, pour presque tous les amendements, à l'unanimité des membres présents.

ART. 2.

La Commission du Sénat a ajouté, à la liste des personnes morales exemptées de l'impôt, les sociétés de crédit régies par les lois du 9 août 1889 et du 30 juillet 1892. Le Gouvernement n'y fit pas d'opposition.

Il résulte du texte ainsi élargi que l'exemption s'appliquera :

1° aux sociétés locales ou régionales agréées par la Société Nationale des Habitations et Logements à bon marché ;

2° aux sociétés ayant pour objet exclusif l'achat, la construction, la vente et la location d'habitations ouvrières ou à bon marché ;

3° aux sociétés ayant pour objet exclusif de faire des prêts en vue de l'achat ou de la construction d'habitations ouvrières ou à bon marché.

De Bijzondere Commissie van de Kamer heeft de toevoeging eenparig goedgekeurd.

ART. 3 en 4.

Het belastingsstelsel van de in België gelegen onroerende goederen was in de Commissie voor de Financiën van den Senaat het voorwerp van drukker besprekingen.

Men herinnert zich de strekking van de artikelen 3 en 4 van het door de Kamer gestemde ontwerp: daar men als beginsel vooropstelde, dat het onmogelijk zou zijn, binnen afzienbaren tijd, de 8 miljoen kadastrale perceelen te schatten, voorzagen die artikelen een heffing in twee tijden:

1° onmiddellijke aanslag van een provisioneele waarde bepaald in functie van het kadastraal inkomen;

2° bijkomende aanslag wegens het verschil tusschen de verkoopwaarde en de provisioneele waarde. Deze bijkomende aanslag zou geschieden, ofwel bij den eersten overgang van het onroerend goed, ofwel op 1 Januari 1955, ofwel bij voorbaat, op aangifte van den belastingplichtige en op het door hem gekozen oogenblik.

Dit stelsel ontmoette in den Senaat scherpen tegenstand. Men bracht volgende overwegingen er tegen in het midden:

a) Het stelsel, dat voorgesteld werd zou den grondeigendom aan een uitzonderingsregime onderwerpen, dat moeilijk te verdedigen is. Ofschoon het ontwerp in zijn artikel 1 luidt, dat de belasting op het kapitaal het vermogen bezwaart op 9 October 1944, leidt artikel 4 er toe, door als belastbaren grondslag de verkoopwaarde te nemen, ofwel op den datum van den eersten overgang (verkoop, overlijden, enz), ofwel op 1 Januari 1955, bovendien, de meerwaarde te belasten die zich na 9 October 1944 zou voordoen;

b) Ofschoon artikel 1 van het ontwerp luidt, dat het beoogde doel is de resorptie van de muntsaneeringsleening en dan ook doet onderstellen dat de belasting zoo vlug mogelijk zou geïnd worden, zou het stelsel van de artikelen 3 en 4 een stelselmatig uitstel meebrengen gedurende tien jaar en meer van een aanzienlijk deel van de verwachte inkomsten;

c) De grondslagen van de belasting moeten door de wet zelf bepaald worden en het is niet aan te nemen, dat deze aan de Regeering de zorg opdraagt bij Koninklijk besluit de coëfficiënten te bepalen die moeten dienen om de belastbare waarde naar verhouding van het kadastraal inkomen vast te stellen;

d) De belasting van de onroerende goederen bij gelegenheid van hun tegeldemaking tusschen den 9ⁿ October 1944 en den 1ⁿ Januari 1955 zou van dezen aard zijn dat de markt der onroerende goederen ongunstig wordt beïnvloed en de belanghebbenden worden aangezet een deel van den verkoopprijs te bewimpelen, ten nadeele van de Schatkist die buiten de registratierechten (11 %) op den verkoopprijs ook de belasting op het kapitaal op

La Commission spéciale de la Chambre approuve l'ajoute faite, à l'unanimité.

ART. 3 et 4.

Le régime d'imposition des immeubles situés en Belgique suscita, à la Commission des Finances du Sénat, les discussions les plus animées.

On se souvient de l'économie des articles 3 et 4 du projet voté par la Chambre: posant en principe qu'il serait impossible d'estimer, à bref échéance, la masse des 8 millions de parcelles cadastrales, ces articles instituaient une perception en deux temps:

1° taxation immédiate d'une valeur provisionnelle établie en fonction du revenu cadastral;

2° taxation complémentaire à raison de l'excédent de la valeur vénale sur la valeur provisionnelle. Cette taxation complémentaire se placerait, soit lors de la première mutation de l'immeuble, soit au 1^{er} janvier 1955, soit anticipativement, sur déclaration du contribuable et au moment choisi par lui.

Ce système rencontra au Sénat une très vive opposition. On fit valoir, pour le combattre, les considérations suivantes:

a) le système proposé soumettrait la propriété foncière à un régime d'exception qui n'est guère défendable. Alors que le projet proclame, en son article premier, que l'impôt sur le capital frappe le patrimoine à la date du 9 octobre 1944, l'article 4 aboutit, en retenant pour base imposable la valeur vénale soit à la date de la première mutation (vente, décès, etc.), soit au 1^{er} janvier 1955, à frapper en outre la plus-value qui se manifesterait après le 9 octobre 1944;

b) alors que l'article 1^{er} du projet proclame que l'objectif poursuivi est la résorption de l'emprunt d'assainissement monétaire et postule, dès lors, une perception aussi rapide que possible de l'impôt, le système des articles 3 et 4 conduirait à retarder délibérément, pendant dix ans et davantage, une partie importante des rentrées attendues;

c) les bases de l'imposition doivent être fixées par la loi elle-même et il est inadmissible que celle-ci confie au Gouvernement le soin de fixer par arrêté royal les coefficients qui devront servir à déterminer la valeur imposable en fonction du revenu cadastral;

d) la taxation des immeubles à l'occasion de leur réalisation entre le 9 octobre 1944 et le 1^{er} janvier 1955, serait de nature à influencer défavorablement le marché immobilier et à inciter les intéressés à dissimuler une partie du prix de vente, au détriment du Trésor, qui doit percevoir les droits d'enregistrement (11 p. c.) sur le prix de vente et l'impôt sur le capital sur la différence entre ce prix et la valeur cadastrale de l'immeuble;

het verschil tusschen dezen prijs en de kadastrale waarde van het onroerend goed moet innen;

e) De inning, bij gedeelten, van de belasting, in geval van overgang onder levenden of bij overlijden, zou de taak van de Administratie aanzienlijk ingewikkelder maken, daar zij verplicht zou zijn de onroerende rekening van elken eigenaar te openen en bij te houden teneinde in 1955 juist de goederen te kennen waarvoor de bijbelasting nog invorderbaar is.

Ongetwijfeld, ware een stelsel van enkelvoudigen en definitieven aanslag, in beginsel, welkom; de moeilijkheid is er een te vinden, dat te verdedigen is. Aldus hebben de door de Administratie verstrekte gegevens laten blijken:

1° dat, *in casu*, het kadastraal inkomen niet bruikbaar is, op gevaar af in de grofste willekeur te vallen. Inderdaad, vertoont de verhouding tusschen het kadastraal inkomen en de verkoopwaarde aanzienlijke verschillen, van 20 tot 50 voor de gebouwde onroerende goederen in de groote agglomeraties, en van 80 tot 1000 voor de landelijke goederen. Het kadastraal inkomen is, overigens, ondoeltreffend ten aanzien van de bouwgronden en de beboschte perceelen;

2° dat men, met weinig succes, kan steunen op de werkelijke huurwaarde van de onroerende goederen. Inderdaad, worden landelijke goederen van dezelfde waarde, tegen prijzen die volgens de streek, van het enkelvoudige tot het dubbele schommelen, verhuurd; de wetgeving op de huurovereenkomsten en op de landpachten komt insgelijks de verhouding tusschen de twee waarden verbreken; ten slotte, voor de door hun eigenaar bewoonde goederen zou een op de huurwaarde gegronde schatting ondoelmatig zijn;

3° dat men evenmin zou kunnen beroep doen op de verkoopwaarde voor den oorlog, daar veel gegevens van 1939 thans verouderd zijn en de verhooging van de waarden niet eenvormig is geweest: zij is nauwelijks merkbaar in sommige door den oorlog bijzonder beproefde plaatsen, en zij getuigt van de meeste wispelturigheid ten aanzien van de landelijke goederen en zelfs van de gebouwde eigendommen.

Hoewel zij moest toegeven dat de tusschenliggende inningen haar taak veeleer zouden bezwaren, was de Administratie van oordeel, dat deze inningen door de volgende overwegingen gebillijkt waren:

1° de vervreemding van het onroerend goed en de inning van den verkoopprijs door den belastingplichtige stelt dezen laatste in gunstige voorwaarden om tegenover den fiscus zijn schuld af te lossen; de Administratie was van oordeel dat men van dit gunstig oogenblik moest gebruik maken om den aanslag door te voeren;

2° de overgangen onder levenden en bij overlijden geven reeds aanleiding tot de inning van een belasting, gegrond op de verkoopwaarde van de goederen en maken dus een contrôle van deze waarde door de Administratie noodzakelijk.

e) la perception fragmentaire de l'impôt, en cas de mutation entre vifs ou par décès, serait de nature à compliquer considérablement la tâche de l'Administration, qui se trouverait obligée à ouvrir et à tenir à jour le compte immobilier de chaque propriétaire afin de connaître exactement, en 1955, les biens à raison desquels le supplément d'impôt doit encore être réclamé.

Un système de taxation unique et définitive serait certes, en principe, le bienvenu; la difficulté est d'en trouver un qui soit défendable. C'est ainsi que les renseignements fournis par l'Administration n'ont pas manqué de faire ressortir:

1° que le revenu cadastral est, *in casu*, inutilisable, à peine d'admettre l'arbitraire le plus insensé. En effet, le rapport entre le revenu cadastral et la valeur vénale comporte des écarts considérables, allant de 20 à 50 pour les immeubles bâtis dans les grandes agglomérations, et de 80 à 1.000 pour les biens ruraux. Le revenu cadastral est, par ailleurs, inopérant à l'égard des terrains à bâtir et des parcelles boisées;

2° qu'on ne pourrait, avec de meilleures chances, s'appuyer sur la valeur locative réelle des immeubles. C'est que des biens ruraux de même valeur se louent à des taux allant du simple au double, d'après les régions; que la législation sur les loyers et les fermages vient également fausser le rapport des deux valeurs; enfin, que les immeubles occupés par leur propriétaire ne s'accommoderaient pas d'une évaluation basée sur la valeur locative;

3° qu'on ne pourrait pas non plus se référer à la valeur vénale d'avant-guerre, beaucoup de données de 1939 étant actuellement périmées, et l'augmentation des valeurs n'ayant pas été uniforme: elle est à peine sensible dans certains endroits particulièrement meurtris par la guerre et elle témoigne de la plus curieuse fantaisie, à l'endroit des biens ruraux et même des immeubles bâtis.

L'Administration, tout en reconnaissant que les perceptions intercalaires seraient plutôt de nature à alourdir sa tâche, était d'avis que ces perceptions pouvaient se justifier par les considérations suivantes:

1° l'aliénation de l'immeuble et l'encaissement du prix de vente par le redevable mettaient celui-ci en bonne condition pour se libérer vis-à-vis du fisc; de l'avis de l'Administration, il convenait de profiter de ce moment favorable pour opérer la taxation;

2° les mutations entre vifs et par décès donnent déjà lieu à la perception d'un impôt, assis sur la valeur vénale des biens, et nécessitent donc un contrôle de cette valeur par l'Administration. En superposant au droit d'enregistrement ou au droit de succession, une imposition complémentaire

Door aan het registratierecht en aan het successierecht een aanvullende belasting uit hoofde van belasting op het kapitaal toe te voegen, zou de Administratie twee vliegen in één klap slaan.

In de Commissie van den Senaat kon een accoord worden bereikt op de hierna vermelde grondslagen die, hoewel zij het stelsel wijzigen, niet wezenlijk afwijken van het door de Kamer aangenomen ontwerp:

1° de provisioneele belasting van de onroerende goederen in functie van het kadastraal inkomen wordt behouden, maar de wet zelf zal de toe te passen vermenigvuldigers aanduiden. Het zijn de cijfers 20, 30 en 80 die reeds, van het begin af, aan de Commissie van de Kamer waren medegedeeld en die, overigens, vermeld werden in het vorig namens deze Commissie uitgebrachte verslag;

2° de bijbelasting zal, binnen een termijn die van 10 op 5 jaar werd teruggebracht, door de Administratie zelf worden gevestigd, naar rato van het eventueel excédent der verkoopwaarde op 9 October 1944 op de provisioneele waarde;

3° ingeval de verkoopwaarde lager mocht zijn dan de provisioneele waarde, wordt de provisioneele belasting verminderd;

4° het staat den belastingplichtige vrij een andere raming te stellen tegenover deze van de Administratie, behoudens contrôle-schatting;

5° het staat den belastingplichtige vrij de bijbelasting bij voorbaat te betalen, door zelf aangifte te doen van de verkoopwaarde van het onroerend goed op 9 October 1944, behoudens contrôle-schatting;

6° de bijbelasting bij gelegenheid van den eersten overgang wordt afgeschaft.

Voor de raming van de verkoopwaarde op 9 October 1944, zal geen rekening worden gehouden met het tijdelijk verbod om over de onroerende goederen te beschikken, voortvloeiend uit de besluit-wet van 1 Mei 1944.

Het ramingswerk zal steunen op de ontwikkelingscurve van de markt der onroerende goederen in den loop der eerstvolgende jaren, wat zal toelaten de abnormale stijging die zou kunnen begrepen zijn in de prijzen die in 1944 en 1945 werden toegepast, uit te schakelen.

Het is, inderdaad, één van beide: ofwel zullen de huidige prijzen zich handhaven en zullen zij moeten beschouwd worden als werkelijk de verkoopwaarde van na den oorlog vertegenwoordigend; ofwel zal er zich een daling der waarden voordoen die den kunstmatigen en tijdelijken aard van de huidige prijzen zal aan het licht brengen.

Een lid van Uw Commissie heeft, bij de besprekingen, den wensch uitgedrukt, dat voor de vaststelling van de verkoopwaarde der onroerende goederen op 9 October 1944, een of verscheidene vermenigvuldigingscoëfficiënten van de verkoopwaarde van vóór den oorlog zouden worden

au titre d'impôt sur le capital, le fisc allait faire d'une pierre deux coups.

Un accord put, à la Commission du Sénat, s'établir sur les bases ci-après qui, tout en modifiant le système, ne s'éloignent pas essentiellement du projet adopté par la Chambre:

1° l'imposition provisionnelle des immeubles en fonction du revenu cadastral est maintenue, mais la loi elle-même indiquera les multiplicateurs applicables. Ce sont les chiffres 20, 30 et 80 qui avaient été communiqués, dès l'abord, à la Commission de la Chambre et qui furent d'ailleurs relatés dans le précédent rapport fait au nom de cette Commission;

2° l'imposition complémentaire sera établie par l'Administration elle-même dans un délai ramené de dix à cinq ans, à raison de l'excédent éventuel de la valeur vénale au 9 octobre 1944 sur la valeur provisionnelle;

3° l'imposition provisionnelle sera réduite au cas où la valeur vénale serait inférieure à la valeur provisionnelle;

4° le contribuable a la faculté d'opposer une autre estimation à celle de l'Administration, sauf expertise de contrôle;

5° le contribuable a la faculté de régler anticipativement le supplément d'imposition, en déclarant lui-même la valeur vénale de l'immeuble au 9 octobre 1944, sauf expertise de contrôle;

6° l'imposition complémentaire à l'occasion de la première mutation est supprimée.

Pour l'estimation de la valeur vénale au 9 octobre 1944, il ne sera pas tenu compte de l'interdiction temporaire de disposer des immeubles, résultant de l'arrêté-loi du 1^{er} mai 1944.

Le travail d'estimation sera basé sur la courbe de l'évolution du marché immobilier au cours des prochaines années, ce qui permettra d'éliminer la hausse anormale que pourraient contenir les prix pratiqués en 1944 et en 1945.

En effet, de deux choses l'une: ou bien, les prix actuels se maintiendront et ils devront être considérés comme représentant réellement la valeur vénale d'après-guerre; ou bien, on assistera à une baisse des valeurs, qui fera apparaître le caractère factice et temporaire des prix actuels.

Un membre de votre Commission a, lors des discussions, exprimé le désir de voir fixer, pour l'établissement de la valeur vénale des immeubles au 9 octobre 1944, un ou des coefficients de multiplication de la valeur vénale d'avant-guerre, ce qui, à son avis, faciliterait les choses pour le

bepaald, wat, naar zijn meening, voor den belastingplichtige de dingen zou vergemakkelijken en tevens zou vermijden dat de ramingen min of meer in het luchtledige zouden gebeuren.

De heer Minister heeft gaarne erkend, dat een dergelijk stelsel ongetwijfeld zekere voordeelen zou bieden en heeft beloofd, hoewel de tekst van den Senaat natuurlijk behouden blijft, dit vraagstuk nader te onderzoeken. Daarop heeft Uw Commissie den door den Senaat voorgestelden tekst goedgekeurd.

ART. 6.

Aan dit artikel heeft de Senaat een nieuwe alinea toegevoegd. Deze alinea heeft ten doel aan de vreemde of koloniale vennootschappen toe te laten, indien zij dit wenschen, zich te plaatsen onder het voor de Belgische vennootschappen op aandeelen voorziene regime.

Inderdaad, sommige vreemde of koloniale vennootschappen zijn in werkelijkheid Belgische ondernemingen, waarvan alle aandeelen in Belgische handen berusten. Om te vermijden, dat de aandeelhouders zouden worden getroffen door de rechtstreeksche belasting van hun aandeelen door toepassing van artikel 10, zal de vennootschap zich als een Belgische vennootschap mogen beschouwen en zich onderwerpen aan het regime van artikel 6. Te dien einde zal zij, binnen twee maanden na de inwerkingtreding van de wet, aan den Staat nieuwe aandeelen en deelbewijzen moeten afleveren of zich met hem akkoord stellen om de belasting te regelen op de basis van het netto-actief.

Deze uitbreiding van artikel 6 biedt aan de bedoelde vennootschappen slechts een eenvoudige mogelijkheid waarvan zij wel of niet gebruik zullen maken, en zal mogen worden aangevraagd zoowel door de koloniale vennootschappen met den rechtsvorm van Belgische naamloze vennootschappen als door de Congoleesche vennootschappen met beperkte aansprakelijkheid.

*
**

Door den Senaat werden aan artikel 6 nog twee amendementen aangebracht.

De termijn, aan de vennootschap verleend om zich uit te spreken over het prijsaanbod, dat de Staat haar moet doen vooraleer hem toegekende aandeelen ter beurs te gelde te maken, werd onvoldoende geacht en van vijftien dagen op veertig dagen gebracht (§ 2, 3^e alinea).

Aan de bepaling waarbij voorzien wordt, dat de Staat het stemrecht, verbonden aan de hem toegekende effecten, niet uitoefent, werd een aanvulling toegevoegd om er op te wijzen, dat de effecten die de Staat in bezit heeft, niet in aanmerking komen bij de berekening van de meerderheden in de algemeene vergaderingen.

ART. 9.

De amendementen van den Senaat waarbij de eerste alinea van § 1, alsook de inleiding van de tweede alinea

contribuable et éviterait des évaluations à faire plus ou moins dans le vide

Monsieur le Ministre a voulu reconnaître qu'un tel système ne manquerait pas d'offrir certains avantages, et, bien entendu, en maintenant le texte du Sénat, a voulu promettre d'examiner plus amplement la question; après quoi votre Commission a approuvé le texte proposé par le Sénat.

ART. 6.

A cet article, le Sénat a ajouté un nouvel alinéa. Cet alinéa vise à permettre aux sociétés étrangères ou coloniales à se placer, si elles le désirent, sous le régime prévu pour les sociétés belges par actions.

C'est que certaines sociétés étrangères ou coloniales sont, en fait, des entreprises belges, dont toutes les actions sont en mains de Belges. Pour éviter aux actionnaires la taxation directe de leurs titres par application de l'art. 10, la société pourra se considérer comme société belge et se soumettre au régime de l'article 6. A cette fin, elle devra, dans les deux mois de la mise en vigueur de la loi, délivrer à l'Etat des actions et parts nouvelles ou s'accorder avec lui pour régler l'impôt sur base de son actif net.

Cette extension de l'article 6 n'offre aux sociétés en question qu'une simple faculté, dont elles feront usage ou non et pourra être demandée aussi bien par les sociétés coloniales revêtant la forme juridique de sociétés anonymes belges que par les sociétés congolaises à responsabilité limitée.

*
**

Deux autres amendements ont été apportés par le Sénat à l'article 6.

Le délai accordé à la société pour se prononcer sur l'offre de prix que doit lui faire l'Etat avant de réaliser en Bourse des actions qui lui ont été attribuées, a été jugé insuffisant et porté de quinze à quarante jours (§ 2, 3^e alinéa).

A la disposition prévoyant que l'Etat n'exercera pas le droit de vote attaché aux titres qui lui seront attribués, une ajoute a été faite pour marquer que les titres détenus par l'Etat n'interviendront pas dans le calcul des majorités aux assemblées générales.

ART. 9.

Les amendements du Sénat qui ont modifié le premier alinéa du par. 1, de même que le commencement du deu-

van denzelfde paragraaf werden gewijzigd, zijn slechts wijzigingen van den vorm die den tekst klaarder maken.

Wat veel belangrijker is en, inzonderheid, voor de economie zelf van de wet, is de toevoeging aan de 2^{de} alinea van § 1. Deze laatste breidt het door de Kamer voor de hypothecaire schuldvorderingen voorziene stelsel uit tot de *niet-hypothecaire schuldvorderingen*, wanneer zij voortvloeien uit een leencontract of een kredietopening.

Het is, inderdaad, billijk gebleken aan al de ontleeners zonder onderscheid, gezien zij op hun have worden belast zonder dat rekening wordt gehouden met de schulden die ze bezwaren, toe te laten de belasting over te dragen op hun schuldeischers, naar rato van 5 % van het bedrag van deze schulden. De opbrengst zal voor den Staat dezelfde blijven; het stelsel zal eenigzins ingewikkelder worden, maar men moet toegeven dat het billijker is, dat het in laatste instantie de schuldeischer is die den last van de belasting draagt.

Uw Commissie keurde die wijziging eenparig, op een stem na, goed.

Het is verstaan, dat die uitbreiding van artikel 9 niets gemeen heeft met de schuldvorderingen beheerscht door artikel 7 (leeningen aan een vennootschap met rechtspersoonlijkheid) of artikel 10 (leeningen aan een vreemden schuldenaar).

De aldus aan artikel 9 aangebrachte wijziging, heeft enkele andere kleine wijzigingen ten gevolge gehad.

Aldus heeft men, inzonderheid, moeten voorzien, dat wanneer de schuldenaar een rechtspersoon is, vrijgesteld van de belasting (art. 2), die de schuld sedert 9 October 1944 heeft terugbetaald, de schuldenaar aan de Administratie er van kennis moet geven, opdat de invordering ten laste van den schuldeischer kan worden gelegd.

Inderdaad, indien de schuldvordering niet werd terugbetaald, had de schuldenaar, ten onrechte ontlast van 5 % van zijn schuld vermits hij de belasting niet betaalt, aan den Staat een som moeten storten gelijk aan het bedrag waarvan hij is vrijgesteld (art. 9, § 3). Daar hij zijn schuld heeft vereffend en zelf van zijn schuldeischer de tegenwaarde der belasting niet kan eischen, vermits hij niet belastbaar is, zal het de taak zijn van de Administratie de belasting ten laste van den schuldeischer te innen, volgens de aanwijzingen van den schuldenaar.

ART. 13.

In navolging van de oplossing aangenomen voor de onroerende goederen bij artikelen 3 en 4, heeft de Senaat er aan gehouden, in artikel 13, de belasting in een gansch algemeen zinnig te vestigen op de verkoopwaarde op 9 October 1944 van de belaste goederen en activa.

Wat de ter beurs genoteerde effecten betreft, heeft de Senaat als basis van de schatting den prijs willen nemen genoteerd op de prijs-courant die het dichtst den 9^{en} October 1944 benadert, hetzij de prijs-courant bekendgemaakt op 20 September 1944.

xième alinéa du même paragraphe, ne sont que des amendements de forme, qui rendent le texte plus clair.

Ce qui est beaucoup plus important, et notamment pour l'économie même de la loi, c'est l'ajoute faite au 2^e alinéa du § 1. Il étend le régime prévu par la Chambre pour les créances hypothécaires, aux *créances non-hypothécaires*, lorsqu'elles résultent d'un prêt ou d'une ouverture de crédit.

C'est qu'il a paru équitable de permettre à tous les emprunteurs indistinctement, puisqu'ils sont imposés sur leurs biens et avoirs sans tenir compte des dettes qui les grèvent, de reporter l'impôt sur leurs créanciers, à concurrence de 5 p. c. du montant de ces dettes. — Le rendement pour l'Etat restera le même; le système deviendra quelque peu plus compliqué, mais il faut reconnaître qu'il est plus juste que ce soit en définitive le créancier qui supporte la charge de l'impôt.

Votre Commission a adopté cette modification à l'unanimité, moins une voix.

Bien entendu, cette extension de l'article 9 reste étrangère aux créances régies par l'article 7 (prêts à une société ayant la personnalité juridique) ou l'article 10 (prêts à un débiteur étranger).

Le changement ainsi apporté à l'article 9 entraînait quelques autres modifications de détail.

Il a fallu notamment prévoir que, lorsque le débiteur est une personne morale exempte de l'impôt (art. 2) qui a remboursé la dette depuis le 9 octobre 1944, le débiteur devra en aviser l'Administration pour permettre le recouvrement de l'impôt à charge du créancier.

En effet, si la créance n'avait pas été remboursée, le débiteur, indûment libéré de 5 p. c. de sa dette puisqu'il ne paie pas l'impôt (art. 2), aurait dû verser à l'Etat une somme égale au montant dont il est libéré (art. 9, § 3). Comme il a remboursé sa dette et qu'il ne peut pas lui-même réclamer à son créancier la contre-partie de l'impôt, puisqu'il n'est pas imposable, c'est l'Administration qui, sur les indications du débiteur, recouvrera l'impôt à charge du créancier.

ART. 13.

A l'instar de la solution adoptée pour les immeubles aux articles 3 et 4, le Sénat a entendu, à l'article 13, asséoir l'impôt, d'une manière tout à fait générale, sur la valeur vénale à la date du 9 octobre 1944 des biens et avoirs imposés.

En ce qui concerne les titres cotés en Bourse, le Sénat a désiré voir adopter comme base d'évaluation le prix noté au prix-courant le plus proche du 9 octobre 1944, c'est-à-dire le prix-courant publié le 20 septembre 1944.

Het ligt voor de hand, dat bij de raming van de activa geen rekening zal worden gehouden met de tijdelijke beperkingen aan het beschikkingsrecht, inzonderheid, voortvloeiend uit de besluitwetten van 1 Mei en 6 October 1944.

De amendementen van den Senaat op artikel 13 werden door Uw Commissie eenparig goedgekeurd.

ART. 14 (abattemeten).

In het ontwerp van de Regeering werd ten bate van de Rijksinwoners een basisabatement toegestaan van 50.000 frank, vermeerderd met 10.000 frank voor de(n) echtgenoot(e) en voor elk kind in leven of vertegenwoordigd.

Bij het onderzoek van het ontwerp door Uw Commissie, alsook in de Kamer, werd er op gewezen, dat door dit stelsel een onaannemelijke premie werd toegekend aan de niet gehuwde doch samenwonende personen. Die personen genoten samen een abatement van 100.000 frank, terwijl de echtgenooten slechts zouden worden vrijgesteld tot beloop van 60.000 frank (50.000 + 10.000). De vrijstelling in hoofde van de(n) echtgenoot(e) werd aldus door Uw Commissie verhoogd, daarna door de Kamer gebracht op het bedrag van het basisabatement zelf; doch, om de mindere opbrengst van de belasting te compenseren, werd deze teruggebracht van 50.000 frank tot 40.000 frank. Zoo men in aanmerking neemt, dat de belasting, wanneer zij van toepassing is op een gehuwd belastingplichtige, cumulatief twee vermogens treft, dit van den man en dit van de vrouw, dan moet men toegeven dat de aldus aanvaarde verdubbeling van het basisabatement ten volle is gerechtvaardigd.

Wat de kinderen betreft, is het bijkomende abatement verwant met de vermindering der successierechten verleend aan de erfgenamen en legetarissen in functie van het aantal hunner wettige of aangenomen kinderen, in leven of vertegenwoordigd. Er wordt geen onderscheid gemaakt — wat het geval is met de verminderingen inzake inkomstenbelastingen — tusschen de kinderen die ten laste zijn van den belastingplichtige en de kinderen die het niet zijn.

Die bepaling berust op de overweging, dat de belasting op het kapitaal het familievermogen treft en dat, derhalve, bij het invoeren van een abatement bestemd om aan de basis een zekere strook van het bezit vrij te stellen, rekening dient gehouden met het aantal personen die, vroeg of laat, volgens den normalen gang der zaken, zullen geïmponeerd zijn om dit bezit onder elkander te verdeelen.

Het vermogen van de ouders is het potentieel vermogen van de kinderen.

Bij gelegenheid van het eerste onderzoek van het ontwerp, had Uw Commissie zich akkoord verklaard om eveneens rekening te houden met de ascendenten ten laste van den belastingplichtige. Voor de berekening van de abattemeten, kwam aldus een nieuw en volledig verschillend begrip bij dit van het familievermogen.

Bovendien, werd Uw Commissie getroffen door den toestand van den belastingplichtige die een echtgenoot(e) of een kind had verloren tengevolge van de tragische gebeur-

Il va de soi que, dans l'estimation des avoirs, on fera abstraction des restrictions temporaires au droit de disposer résultant notamment des arrêtés-lois du 1^{er} mai et du 6 octobre 1944.

Les amendements du Sénat à l'article 13 sont approuvés par votre Commission, à l'unanimité.

ART. 14 (abattements).

Le projet du Gouvernement établissait, au profit des habitants du Royaume, un abattement de base de 50.000 fr., augmenté de 10.000 francs pour le conjoint et pour chaque enfant en vie ou représenté.

On fit observer, lors de l'examen du projet par votre Commission, de même qu'à la Chambre, que ce système allouait une prime inadmissible aux personnes non mariées vivant maritalement. Ces personnes bénéficiaient ensemble d'un abattement de 100.000 francs, alors que les époux ne seraient immunisés qu'à concurrence de 60.000 francs (50.000 + 10.000). La franchise du chef du conjoint fut ainsi majorée par votre Commission, puis portée par la Chambre au montant de l'abattement de base lui-même; mais, pour compenser la diminution de rendement de l'impôt, ce dernier fut ramené de 50.000 fr. à 40.000 fr. Si l'on considère que l'impôt, quand il s'applique à un contribuable marié, frappe cumulativement deux patrimoines, celui du mari et celui de la femme, il faut reconnaître que le doublement de l'abattement de base, ainsi admis, est pleinement justifié.

En ce qui concerne les enfants, l'abattement supplémentaire s'apparente à la réduction des droits de succession qui est accordée aux héritiers et légataires en fonction du nombre de leurs enfants légitimes ou adoptifs, en vie ou représentés. Il n'est pas fait de distinction — comme c'est le cas pour les réductions accordées en matière d'impôts sur les revenus — entre les enfants qui sont à charge du contribuable et les enfants qui ne le sont pas.

Cette disposition se justifie par la considération que l'impôt sur le capital atteint le patrimoine de la famille et qu'il faut, dès lors, dans l'établissement d'un abattement destiné à affranchir la base, une certaine tranche de fortune, tenir compte du nombre des personnes qui seront appelées un jour, selon l'ordre normal des choses, à se partager cette fortune.

Le patrimoine des parents est, en puissance, la fortune des enfants.

Votre Commission, lors du premier examen du projet, s'accorda pour tenir compte également des ascendants à charge du contribuable. Une nouvelle notion, toute différente, venait ainsi s'ajouter à celle du patrimoine familial dans la supputation des abattements.

En outre, votre Commission s'était émue de la situation du contribuable qui avait perdu un conjoint ou un enfant par suite des événements tragiques que notre pays a tra-

tenissen die ons land heeft beleefd. Zij had aan de families van die helden of slachtoffers van den oorlog een blijk van dankbaarheid en welwillendheid willen geven door den echtgenoot(e) of het kind, die voor het Vaderland zijn gestorven of wier overlijden door een oorlogsfeit werd veroorzaakt, als in leven zijnde te beschouwen.

Het aldus verbeterde ontwerp lokte nochtans in den Senaat critiek uit. In de Kamer werd, overigens, reeds, ten deele, dezelfde critiek uitgebracht:

1° men verweet aan het ontwerp, dat het den zoozeer belangwekkenden toestand van de groote gezinnen negeerde.

De Commissie van den Senaat stelde voor en de Regeering stemde ermede in, het aanvullend abattement van 10.000 frank op 15.000 frank te brengen van af het vierde kind;

2° men verweet het, eveneens, geen rekening te houden met den bijzonder moeilijken toestand van den weduwnaar of van de weduwe, aan wie men het dubbel abattement, dat aan de twee echtgenooten in leven wordt toegekend, eveneens zou moeten toekennen.

De Commissie van den Senaat hield, evenwel, geen rekening met dit bezwaar. Zij was van meening, dat het dubbel abattement zich niet opdrong daar, door het overlijden van den echtgenoot(e), het vermogen van deze niet meer met het vermogen van den overlevenden echtgenoot(e) vereenigd was. De verdubbeling van het abattement is, daarenboven, verzekerd aan de oorlogsweduwnaren en -weduwen.

3° men haalde, ten slotte, het geval aan van de ongehuwde moeder en dit van de grootouders die hun kind hebben verloren, dat zelf verschillende kinderen nalaat. Het zou niet billijk zijn, dat deze laatsten slechts voor een kind zouden meetellen alsof hun ouder nog in leven was. De Senaat nam dan ook, hierin bijgetreden door de Regeering, een abattement van 10.000 frank aan, voor elk erkend natuurlijk kind ten laste, en voor elk kleinkind ten laste.

Uw Commissie heeft zich ten opzichte van de hierboven onder het 1° en het 2° beschreven belangwekkende toestanden niet minder begrijpend willen toonen dan de Senaat; zij heeft dan ook deze amendementen van den Senaat eenparig aangenomen.

ART. 15.

De nieuwe tekst van § 4, door den Senaat voorgesteld, is slechts een eenvoudige wijziging in de terminologie.

ART. 25.

De aan dit artikel aangebrachte wijziging is een gevolg van de wijziging aan het stelsel van de taxatie van de onroerende goederen aangebracht.

versés. Elle avait voulu donner un témoignage de gratitude ou de bienveillance aux familles des héros ou des victimes de la guerre en considérant comme toujours en vie le conjoint ou l'enfant mort pour la Patrie ou dont le décès est dû à un fait de guerre.

Ainsi amendé, le projet n'en souleva pas moins, au Sénat, plusieurs critiques; certaines avaient d'ailleurs déjà été formulées à la Chambre:

1° on lui reprocha d'ignorer la situation, hautement intéressante, des familles nombreuses.

La Commission du Sénat suggéra, et le Gouvernement admit, d'élever l'abattement complémentaire de 10.000 fr. à 15.000 francs à partir du quatrième enfant;

2° on lui reprocha également de ne pas tenir compte de la situation particulièrement difficile du veuf ou de la veuve à qui, dit-on, l'abattement double alloué aux deux époux en vie devrait être également alloué.

La Commission du Sénat ne retint toutefois pas ce grief. Elle admit que le double abattement ne s'imposait pas, puisque, par le fait du décès du conjoint, le patrimoine de celui-ci ne se cumulait plus avec le patrimoine de l'époux survivant. Le doublement de l'abattement est, au surplus, assuré aux veufs et veuves de guerre.

3° on évoqua enfin le cas de la fille-mère et celui des grands-parents qui ont perdu leur enfant laissant lui-même plusieurs enfants. Il ne serait pas juste que ces derniers ne comptent que pour un enfant, comme si leur auteur était encore en vie. Le Sénat, d'accord avec le Gouvernement, admit donc un abattement de 10.000 francs pour chaque enfant naturel reconnu à charge et pour chaque petit-enfant à charge.

Vis-à-vis des situations dignes d'intérêt, décrites sous le 1° et le 3° ci-dessus, votre Commission n'a pas voulu se montrer moins compréhensive que le Sénat; elle a donc accepté ces amendements du Sénat, à l'unanimité.

ART. 15.

Le nouveau texte du § 4, proposé par le Sénat, ne constitue qu'une simple modification de terminologie.

ART. 25.

La modification apportée à cet article est une conséquence de la modification apportée au système de la taxation des immeubles.

ART. 28.

Het wegvallen van het 1° van den tekst van de Kamer is een eenvoudig gevolg van de wijziging van artikel 4.

**

Dit verslag werd eenparig goedgekeurd.

De Verslaggever,

L. PORTA.

De Voorzitter,

F. VAN BELLE.

ART. 28.

La disparition du 1° du texte de la Chambre, est une simple conséquence de la modification de l'article 4.

**

Le présent rapport est adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,

L. PORTA.

Le Président,

F. VAN BELLE.
